

Rijkswaterstaat Brede Afspraak
Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
(RBA MVI)

Toepassing van criteria voor Maatschappelijk
Verantwoord Inkopen (MVI) binnen het cluster
GWW voor Rijkswaterstaat

Datum april 2025
Status Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat, Grote Projecten en Onderhoud
Informatie	Niek Schoenmaekers
Telefoon	0630703897
E-mail	niek.schoenmaekers.nl
Vastgesteld door	“Programma Duurzaam Aanleg & Onderhoud” en Redactieraad contractenbuffet GPO Inkoopcentrum GWW (ICG)
Datum	November 2024
Status	Definitief
Versienummer	3.0

1 Inhoud

2	Inleiding	6
3	Verplichtingen van de opdrachtnemer	7
4	MVI -eisen GWW	8
4.1	Civiele constructies	9
4.1.1	Duurzaam ontwerp houten constructie	9
4.1.2	Duurzaam ontwerp staalconstructie	9
4.1.3	Duurzaam hout	9
4.1.4	Civiele constructies / Minder milieubelastende smeeroïlen, hydraulische vloeistoffen en vetten	10
4.1.5	Duurzaamheidseisen voor betonmortel voor civiele constructies	10
4.1.6	Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren keerwanden	11
4.1.7	Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren stelbeton	11
4.1.8	Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren betonnen stapelblokken	11
4.1.9	Civiele constructies / Duurzaamheidseisen voor kanaalplaatvloeren	11
4.1.10	Duurzaamheidseisen voor betonmortel toegepast als verhardingslaag van een infrastructureel project	11
4.1.11	Duurzaamheidseisen voor betonnen breedplaatvloeren	12
4.1.12	Maximale milieukosten waterbouw asfalt	12
4.2	Conserveringswerken	13
4.2.1	Toepassen oplosmiddelarme conserveringssystemen	13
4.2.2	Producten met lood- of chromaathoudende pigmenten	14
4.2.3	Leveren beheer- en onderhoudsplan	14
4.2.4	Milieumanagementsysteem	15
4.3	Openbare verlichting (OVL)	15
4.3.1	Ledverlichting	15
4.3.2	Levensduur ledsysteem	15
4.3.3	Dimbare OVL-installatie	16
4.3.4	Lichthinder wordt beperkt	16
4.4	Riolering	16
4.4.1	Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren betonnen rioleringsbuizen tot 1.000 mm	16
4.4.2	Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren betonnen inspectieputten	16
4.4.3	Duurzaamheidseisen voor betonnen kolken	17
4.5	Straatmeubilair	17
4.5.1	Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): meer dan 5% kunststof	17
4.5.2	Straatmeubilair (incl. Speeltoestellen): verven	18
4.5.3	Duurzaam hout	18
4.5.4	Recycling kunststoffen	19

4.5.5	Circulaire materialen voor verkeersborden en bewegwijzeringsborden	19
4.6	Wegen	21
4.6.1	Duurzaamheidseis voor een fietspad van gestort beton	21
4.6.2	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren stelbeton	21
4.6.3	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonstraatstenen	21
4.6.4	Duurzaamheidseis voor betontegels	22
4.6.5	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren grasbetontegels	22
4.6.6	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren industrieplaten	22
4.6.7	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonbanden	22
4.6.8	Maximale milieukosten asfaltdeklagen	22
4.6.9	Maximale milieukosten asfalt tussen- en onderlaag	23
4.6.10	Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren straatbakstenen	23
4.7	Gemalen	23
4.7.1	Energierendement van systeem	23
4.7.2	Energierendement van systeemdelen	24
4.7.3	Gemalen / Minder milieubelastende smeeroliën, hydraulische vloeistoffen en vetten	25
4.8	Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling	25
4.8.1	Ecotoxiciteit chemicaliën	25
4.9	Dooimiddelen	25
4.9.1	Inkoop uitvoering gladheidbestrijding op basis van CROW	353
4.10	Mobiele werktuigen uitbesteding	26
4.10.1	Emissie-eisen mobiele dieselwerktuigen met variabel toerental	26
4.10.2	Het nieuwe draaien	26
4.10.3	Onderhoud gebruikte mobiele werktuigen	27
4.10.4	Minder milieubelastende smeeroliën, hydraulische vloeistoffen en vetten	27
4.10.5	Mobiele werktuigen en Bouwlogistiek - Uitbesteding / Voertuigen voldoen tenminste aan basiseisen voor emissies	28
4.10.6	Verplichte training 'Het Nieuwe Rijden' voor chauffeurs met B-rijbewijs	28
4.11	Verkeersregelinstallaties	29
4.11.1	Diminrichting in regeltoestel	29
4.11.2	Energiezuinige lichtbronnen	29
4.11.3	Energiezuinige lampen voor scheepvaartseinen	29
4.11.4	Levenscycluskosten	30
4.11.5	Minimale levensduur en garantie	30
4.12	Groenvoorzieningen	30
4.12.1	Verwerven van bloembollen	30
4.12.2	Boomkwekerijproducten van een genetische kwaliteit (buitenstedelijk)	32
4.12.3	Meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden)	32
4.12.4	Ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden)	32

4.12.5	Duurzaam ontwerp groenvoorziening	33
4.12.6	Eisen aan compost	33
4.12.7	Geen invasieve exoten	34
4.13	Reiniging openbare ruimte	34
4.13.1	Verwijderen van graffiti met hogedrukwaterreiniger	34
4.13.2	Milieu-impact onkruidbestrijding op verhardingen	34
4.13.3	Vermindering van PM10 straatstof	35
4.13.4	Milieukeur voor buitenschoonmaakmiddelen	35
4.14	Vaartuigen	36
4.14.1	Voorzieningen voor afvalwater	36
4.14.2	Minder milieubelastende smeeroliën, hydraulische vloeistoffen en vetten	36
4.14.3	Vaartuigen / Varend materieel voldoet aan basiseisen voor emissies	37
4.14.4	Maximaal energieverbruik vaartuig	37
4.14.5	Varend materieel gebruikt tenminste een basis aandeel duurzame energiedragers	37

2 Inleiding

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd, in overeenstemming met het Rijksbeleid, om 100% maatschappelijk verantwoord in te kopen (voorheen 'duurzaam in te kopen'). Dit houdt in dat bij alle aanbestedingen / inkopen de minimeisen van het betreffende cluster van de MVI-criteriatool van toepassing zijn. Eén van deze clusters is bijvoorbeeld het cluster 'Grond-, weg- en waterbouw'.¹

De eisen zijn vastgelegd in de MVI-criteriatool² op ambitieniveau 1 (voorheen de 'Criteriadocumenten Maatschappelijk Verantwoord Inkopen', en daarvoor de 'Criteriadocumenten Duurzaam Inkopen'). De eisen worden periodiek geactualiseerd onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De voor het werk³ vigerende eisen zijn de eisen zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze versie van de RBA MVI. In het contract van waaruit naar deze RBA MVI verwezen wordt, staat aangegeven welke versie van deze RBA MVI van toepassing is. In deze RBA MVI kunnen eisen opgenomen zijn in aanvulling op de eisen uit de MVI-criteriatool.

De in de MVI-criteriatool opgenomen eisen ten aanzien van social return zijn niet overgenomen in de RBA MVI. Rijkswaterstaat geeft hier op een andere wijze met behulp van de Groeituin Social Return⁴ invulling aan.

De in de MVI-criteriatool opgenomen eisen ten aanzien van Gladheidsbestrijding zijn niet overgenomen in de RBA MVI. Deze maken al deel uit van de "Eisen wegzout Rijkswaterstaat".

¹ Rijkswaterstaat heeft een verdergaande ambitie dan het opnemen van de minimeisen voor maatschappelijk verantwoord inkopen. Voor meer informatie over hoe Rijkswaterstaat invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord inkopen bij de aanbesteding en realisatie van werken, zie www.rijkswaterstaat.nl/duurzaaminkopen.

² Zie <https://www.mvicriteria.nl/nl>

³ Daar waar in deze RBA de term 'werk' staat, wordt tevens Meerjarig Onderhoud bedoeld.

⁴ Rijkswaterstaat heeft een set contractbepalingen in de GWW-contractmodellen opgenomen, waarmee social return met behulp van de Groeituin uniform wordt uitgevraagd. Deze contractbepalingen zijn door ICG gepubliceerd op het Contractenbuffet: [Design en Construct \(rws.nl\)](#), [Algemeen \(rws.nl\)](#), [Wegen \(rws.nl\)](#), [Droog \(rws.nl\)](#), [Rivieren en Kanalen \(rws.nl\)](#). Meer informatie tref je aan op onze intranetpagina: [Social return in GWW-opdrachten van Rijkswaterstaat \(rws.nl\)](#).

3 Verplichtingen van de opdrachtnemer

Van toepassing zijnde criteria

1. De opdrachtnemer dient voor alle door hem uit te voeren werkzaamheden te bepalen welke productgroepen met MVI-criteria zoals vastgelegd in hoofdstuk 3 van dit document van toepassing zijn op het onderhavige werk.
2. Wanneer het werk onderdeel is van het cluster 'Grond-, weg- en waterbouw', dan zijn de van toepassing zijnde eisen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document.
3. De opdrachtnemer dient invulling te geven aan de van toepassing zijnde eisen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document en aan de expliciete en impliciete doelstellingen die daarbij in de toelichting zijn verwoord.
4. De opdrachtnemer dient aan te tonen dat voldaan wordt aan de van toepassing zijnde eisen opgenomen in hoofdstuk 3 van dit document en aan de expliciete en impliciete doelstellingen die daarbij in de toelichting zijn verwoord.

Bewijsmiddelen

5. De opdrachtnemer dient aan te tonen dat aan de eisen voldaan is overeenkomstig de vereisten aan zijn kwaliteitsmanagementsysteem zoals gesteld in het contract.

4 MVI-eisen GWW

Voor de GWW-werken van Rijkswaterstaat zijn de eisen op Ambitieniveau 1 uit de MVI-criteriatool (www.mvicriteria.nl) onder het cluster 'Grond-, Weg- en Waterbouw' van toepassing. Het betreft de productgroepen:

1. Civiele constructies
2. Conserveringswerken
3. Openbare verlichting
4. Riolering
5. Straatmeubilair
6. Wegen
7. Gemalen
8. Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling
9. Dooimiddelen
10. Mobiele werktuigen uitbesteding
11. Verkeersregelininstallaties
12. Groenvoorzieningen
13. Reiniging openbare ruimte
14. Vaartuigen

Voor de GWW-werken van Rijkswaterstaat zijn de eisen op Ambitieniveau 1 uit de MVI-criteriatool (www.mvicriteria.nl) onder het cluster "Grond-, Weg- en Waterbouw" geselecteerd en op de volgende pagina's opgenomen. De eisen zijn van toepassing op alle GWW-werken van Rijkswaterstaat.

Indien een van toepassing zijnde eis uit de MVI-tool is opgenomen in de Vraagspecificatie en de inhoud hiervan gelijk is aan de eis uit de MVI-tool, dan wordt bij de desbetreffende eis de volgende tekst opgenomen: Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1 Civiele constructies

4.1.1 Duurzaam ontwerp houten constructie

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS;
- Criteriumcode: 029.001

Eis

Constructies met hout die worden blootgesteld aan weer en wind) zijn zo ontworpen dat geen (hemel)water kan blijven staan en/of geen capillair vocht in kan trekken.

Bovenbeschreven beginsel staat o.a. weergegeven in het CUR-rapport 213 'Hout in de GWW-sector duurzaam detailleren'.

Door goed te detailleren en gebruik te maken van de geschikte houtsoorten, kunnen constructies gemaakt worden met een hoge levensduur. In het rapport worden algemene regels gegeven voor het goed detailleren.

Een nadere bepaling van het beginsel kan zijn:

- Kopse vlakken van hout zijn afgeschermd van vocht;
- Bij de toepassing van een houten vlak tegen een ander vlak wordt een afstand tussen deze vlakken aangehouden van minimaal 8 mm (met uitzondering van gevingerlast hout).

Meer informatie over toe te passen houtsoorten en detaillering van houten constructies is te vinden op de website van Houtdatabase.

4.1.2 Duurzaam ontwerp staalconstructie

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 029.002

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.3 Duurzaam hout

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 029.007

Eis

Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren (hout)producten dient te voldoen aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, inclusief de [bijbehorende beoordelingsmethode](#).

Hout dat onder een certificeringssysteem wordt geleverd, dient vergezeld te gaan van de op de levering betrekking hebbende factuur en/of pakbon van de opdrachtnemer. Facturen dienen te zijn voorzien van:

- naam en adresgegevens van de opdrachtgever en de opdrachtnemer;

- datum uitgifte;
- houtsoort en/of productbeschrijving;
- volume of aantal van het geleverd product;
- de naam van het certificeringssysteem, de claim (bijv. FSC 100% of PEFC gecertificeerd);
- Chain-of-Custody certificaatnummer van de leverancier.

Verificatie

- Certificaat van de voor dit dossier verantwoordelijke staatssecretaris toegelaten certificeringssystemen, geldend op datum van aankondiging. Voor alle goedgekeurde certificeringssystemen, zie de rechterkolom van de [tabel judgements](#);
- Alternatief en verifieerbaar bewijs waaruit blijkt dat aan de gestelde eis wordt voldaan. Als hulpmiddel bij het leveren van alternatief bewijs kan de opdrachtnemer gebruik maken van [Documents for Category B evidence](#).

4.1.4 Civiele constructies / Minder milieubelastende smeeroïën, hydraulische vloeistoffen en vetten

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: EIS
- Criterium code: 029.012

Eis:

Smeeroïe, hydraulische vloeistoffen en vetten dienen te voldoen aan de criteria 1 t/m 4 voor de toekenning van de EU-milieukeur voor smeermiddelen Besluit (EU) 2018/1702.

Als bij gebruik van smeermiddelen met accidenteel verlies het vereiste smeermiddel afwijkt van de voorgeschreven specificaties van de leverancier (van de voer- en/of werktuigen) dan dient de opdrachtnemer in overleg met de leverancier het toe te passen smeermiddel bepalen.

Besluit (EU) 2018/1702 maakt onderscheid in:

- smeermiddel met volledig verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik volledig in het milieu vrijkomt;
- smeermiddel met gedeeltelijk verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik gedeeltelijk in het milieu vrijkomt en waarvan het niet-vrijgekomen gedeelte voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen;
- smeermiddel met accidenteel verlies: een smeermiddel dat in een gesloten systeem wordt gebruikt, enkel accidenteel in het milieu kan vrijkomen en na gebruik voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen.

Verificatie

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met het Europese Ecolabel voldoen aan de gestelde eisen 1 t/m 4. Op [de website van de Europese Commissie](#) is een lijst beschikbaar van oliën en vetten die voldoen aan de eisen van het Europese Ecolabel.

4.1.5 Duurzaamheidseisen voor betonmortel voor civiele constructies

- Ambitieniveau: 1

- Criterium type: Eis
- Criterium code: 029.018

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.6 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren keerwanden

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 029.019

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.7 Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren stelbeton

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 029.020

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.8 Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren betonnen stapelblokken

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 029.021

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.9 Civiele constructies / Duurzaamheidseisen voor kanaalplaatvloeren

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Minimumeis
- Criterium code: 029.022

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.10 Duurzaamheidseisen voor betonmortel toegepast als verhardingslaag van een infrastructuureel project

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eoostis
- Criterium code: 029.023
- Onderwerp: Verhardingslaag - gestort

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.11 Duurzaamheidseisen voor betonnen breedplaatvloeren

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 029.025

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.1.12 Maximale milieukosten waterbouw asfalt

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 029.024
- Onderwerp: Waterbouw asfalt

De MKI-waarde van het waterbouw asfalt van mengseltype [X] mag niet hoger zijn dan [Y], uitgedrukt in euro's per ton asfalt.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Toelichting eis:

- De inkopende organisatie dient X (mengseltype) en Y (MKI-waarde) nader te specificeren door de naam van het mengsel en de MKI-waarde in te vullen. Zoek daartoe het betreffende asfaltmengsel in onderstaande tabel, en neem die waarde [Y] en de naam van het mengsel [X] over in de eis-tekst.
- Deze eis voorziet in een maximale MKI-waarde voor de productiefase van asfalt (fase A1 t/m A3).
- Gebruik deze eis als u het toe te passen asfaltmengsel voorschrijft. Indien u de keuze voor het mengsel vrijlaat aan de aannemer, gebruik dan het gunningscriterium milieuprestatie GWW werken.
- De waarden in onderstaande tabel zijn 10% lager dan de branchemiddelde waarde zoals geregistreerd in het LCA-achtergrondrapport voor Branche representatieve Nederlandse Asfaltmengsels door TNO, versie 22-09-2020. De MKI-waarde moet zijn berekend volgens de PCR Asfalt, versie 1.0, over de levensfases A1 t/m A3.
- Als het door de inkopende organisatie voorgeschreven mengsel niet in onderstaande tabel staat, kies dan indien mogelijk het meest overeenkomende mengsel. Als dit niet mogelijk is, kan deze eis beter niet toegepast worden.

mengsel maximaal toegestaan MKI per ton asfalt A1-A3 (10% onder
branchegemiddelde)

WB asfaltbeton 10,47

Open steenasfalt 8,06

WB gietasfalt 14,01

WB asfaltmastiek 18,63

Toelichting Levenscyclusanalyse (LCA) en Milieukostenindicator (MKI):

- Een levenscyclusanalyse (LCA) berekent de milieueffecten van een product gedurende een gehele of gedeeltelijke levenscyclus. De uitkomsten hiervan kunnen worden omgerekend tot één score, de Milieukostenindicator (MKI). Deze MKI-waarde is bruikbaar bij aanbestedingen. Voor meer informatie zie de handreiking Inkopen met de [Milieukostenindicator van PIANOo](#).
- Indien u wilt gunnen op zo laag mogelijke milieukosten (MKI-waarde) voor het hele project, gebruik dan het gunningscriterium Milieuprestatie GWW werken uit de MVI Criteria Tool, onderdeel Wegen.

Verificatie

- Een geverifieerde Environmental Product Declaration (EPD), op basis van de vigerende PCR, met volledige mengselsamenstelling.
- Een geverifieerd categorie 1 LCA rapport op basis van de vigerende PCR.
 - NB: Beide voorafgaande mogelijke bewijsmiddelen dienen getoetst en akkoord bevonden te zijn door een Erkende LCA- deskundige die op het moment van toetsen voorkomt op de ['Lijst van LCA- deskundigen die door de Stichting NMD als toetser erkend zijn voor het toetsen van categorie 1 en 2 data ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase' zoals vastgesteld door Stichting NMD](#).
- Of gelijkwaardig

4.2 Conserveringswerken

4.2.1 Toepassen oplosmiddelarme conserveringssystemen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 030.001

Eis

Het samengestelde conserveringssysteem moet worden opgebouwd met conserveringsproducten waarvan het aandeel vluchtige organische stoffen (VOS) onderstaande grenswaarden per liter conserveringsproduct niet overschrijdt.

Onder conserveringssysteem wordt verstaan: het samenstel van bij de conserveringsopdracht te gebruiken conserveringsproducten en de toepassing daarvan bij de conserveringswerkzaamheden.

Maximale grenswaarden voor het VOS gehalte van verven en vernissen:

* Productsubcategorie-	* Type-	* g/l (*)
*a-Matte coatings voor wanden en plafonds (glans \leq 25°-60°)	WG	30
	SG	30
*b-Glanzende coatings voor wanden en plafonds (glans $>$ 25°-60°)	WG	100
	SG	100

<i>* Productsubcategorie-</i>	<i>* Type-</i>	<i>* g/l (*)</i>
*c- Buitenmuren minerale ondergrond	WG	40
	SG	430
*d- Hout- en metaalverven voor binnen- en buitendecoratie en voor interieur- en gevelbekleding	WG	130
	SG	300
*e- Vernissen en houtbeitsen voor houtwerk binnen en buiten, inclusief dekkende houtbeitsen	WG	130
	SG	400
*f- Houtbeitsen met minimale laagdikte voor binnen en buiten	WG	130
	SG	700
*g- Primers	WG	30
	SG	350
*h- Hechtprimers	WG	30
	SG	750
*i- Performante eencomponentcoatings	WG	140
	SG	500
*j- Performante tweecomponentcoatings voor specifiek eindgebruik zoals vloeren	WG	140
	SG	500
*k- Meerkleurige coatings	WG	100
	SG	100
*l- Coatings met decoratieve effecten	WG	200
	SG	200

(*) g/l = gebruiksklaar product

(**) WG: Watergedragen, SG: Solvent gedragen

Verificatie

- productdata en -bladen waaruit blijkt dat aan bovenstaande eisen wordt voldaan;
- of gelijkwaardig.

4.2.2 Producten met lood- of chromaathoudende pigmenten

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 030.002

Eis

In toe te passen conserveringsproducten mag geen pigment met lood of chroom-6 zijn verwerkt.

Verificatie

- analyse en/of productdata en -bladen waaruit blijkt dat aan bovenstaande eis wordt voldaan;
- of gelijkwaardig.

4.2.3 Leveren beheer- en onderhoudsplan

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: Eis
- Criteriumcode: 030.004

De eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.2.4 Milieumanagementsysteem

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: GE
- Criteriumcode: 030.007

Eis

De opdrachtnemer beschikt voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de opdracht over een managementsysteem waarin ten minste de volgende onderwerpen zijn geregeld:

- milieubeleidsuitgangspunten van de organisatie;
- concrete maatregelen die de opdrachtnemer heeft getroffen of gaat treffen om de milieubelasting van de bedrijfsprocessen die verband houden met de uitvoering van de opdracht te verminderen of te voorkomen, in elk geval ten aanzien van [x];
- hoe bovenstaande milieuaspecten van de organisatie worden gemonitord en geherwaardeerd als basis voor continue verbetering met specifieke aandacht voor de in deze criteria opgenomen milieuaspecten;
- hoe aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) en toeleverancier(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten; dat naleving van de op de verlangde prestatie(s) geldende milieuwetgeving is geborgd.

Verificatie

- ISO 14001-certificaat, EMAS-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat;
- verklaring dat de milieuzorg een structureel onderdeel uitmaakt van de dagelijkse bedrijfsvoering, van een onafhankelijke auditor, accountant of (geaccrediteerde) certificatie-instelling met aantoonbare kennis van zaken;
- of gelijkwaardig.

4.3 Openbare verlichting (OVL)

4.3.1 Ledverlichting

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 033.001

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.3.2 Levensduur ledsysteem

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 033.002

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.3.3 Dimbare OVL-installatie

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 033.003

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.3.4 Lichthinder wordt beperkt

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 033.004

Eis

De lichtuitstraling van de OVL-installatie moet vallen binnen de grenswaarden als gesteld in de Richtlijn Lichthinder 2020 van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV).

Aan de Richtlijn Lichthinder dient te worden voldaan voor zover deze van toepassing is verklaard in de Vraagspecificatie.

Toelichting

De richtlijn lichthinder geeft grenswaarden voor lichtuitstraling. Als lichthinder wordt bedoeld het ten gevolge van lichtuitstraling van de OVL-installatie optreden van overlast bij mens, plant of dier. De Richtlijn Lichthinder 2020 kan gevonden worden op de: [website van de NSVV](#).

Verificatie

De opdrachtnemer kan worden gevraagd om documenten te overleggen waaruit blijkt dat aan deze eis is voldaan en dat dit op een valide wijze is bepaald.

4.4 Riolering

4.4.1 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonnen rioleringsbuizen tot 1.000 mm

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 034.012

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.4.2 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonnen inspectieputten

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 034.013

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.4.3 Duurzaamheidseis voor betonnen kolken

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 034.014

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.5 Straatmeubilair

4.5.1 Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): meer dan 5% kunststof

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 035.001

Eis

Voor straatmeubilair waarvan meer dan 5% van de massa van het eindproduct uit kunststoffen bestaat, dient van de totale hoeveelheid kunststoffen ten minste 90% (gewichtsprocenten binnen een product) gerecycled materiaal te zijn. Voor straatmeubilair is dit post-consumer materiaal, bij speeltoestellen mag ook pre-consumer materiaal gebruikt worden.

Definitie gerecycled of secundair materiaal :

Materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument;
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door eindgebruikers van producten wordt geproduceerd bij afdanking van deze producten, als de eindgebruiker het product niet langer voor het beoogde doel kan gebruiken. Eindgebruikers zijn onder andere huishoudens, commerciële partijen en industriële partijen. Afdanking omvat het retourneren van materiaal uit de distributieketen. Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

Deze eis geldt niet:

- Indien de opdrachtnemer hergebruikte of refurbished producten levert.

Definitie hergebruikte (of refurbished) producten of onderdelen:

Producten of onderdelen die al in gebruik zijn geweest, toegepast in eenzelfde nieuw of ander product. Ook het reviseren (refurbishen), oftewel het herstellen en aanpassen van een bestaand product, met behoud of verbetering van de functionaliteit en het herfabriceren (opknappen, herbestemmen) waarbij een nieuw

product wordt gemaakt uit onderdelen, componenten en of materialen van afgedankte producten, wordt gezien als 'hergebruik'. Gerecyclede grondstoffen vallen niet onder deze definitie, aangezien deze via een omvormproces zijn verkregen; bij recycling wordt de oorspronkelijke vorm van het product niet behouden.

- Voor de toepassing van:
 - kunststoffen in touw en vezel versterkte kunststoffen;
 - transparante of gekleurde overkappingen (vanwege vertroebeling).

Verificatie

- Certificaat waaruit blijkt dat aan het vereiste aandeel gerecycled kunststof wordt voldaan, zoals: QA-CER-certificaat, Plastica Seconda Vita
- Documentatie over de samenstelling en gebruikte grondstoffen/materialen voor (de onderdelen van) de geleverde producten.
- Of gelijkwaardig.

4.5.2 Straatmeubilair (incl. Speeltoestellen): verven

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 035.003

Eis

Het vluchtige organische verbinding (VOS) gehalte (excl. water) voor verven met een spreidend vermogen van ten minste 15 m²/l en voor vernissen die worden toegepast op hout, dient maximaal 250 g/l (met een dekkraft van 98%) te bedragen. Voor de overige verfproducten (vernissen, houtbeitsen, vloercoatings, vloerverven en verwante producten) is dat maximaal 180 g/l.

Een VOS is een organische verbinding die, onder normale druk, een kookpunt (of beginkookpunt) heeft dat lager is dan of gelijk aan 250°C.

Verificatie

- Europees Ecolabel voor verven en vernissen, of een gelijkwaardig keurmerk;
- Of gelijkwaardig.

4.5.3 Duurzaam hout

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 035.005

Eis

Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren (hout)producten dient te voldoen aan de 'Dutch Procurement Criteria for Timber' ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, inclusief de [bijbehorende beoordelingsmethode](#).

Hout dat onder een certificeringssysteem wordt geleverd, dient vergezeld te gaan van de op de levering betrekking hebbende factuur en/of pakbon van de opdrachtnemer. Facturen moeten zijn voorzien van:

- naam en adresgegevens van de opdrachtgever en de opdrachtnemer;
- datum uitgifte;
- houtsoort en/of productbeschrijving;
- volume of aantal van het geleverd product;
- naam van het certificeringssysteem en de claim (bijv. FSC 100% of PEFC gecertificeerd);

- Chain-of-Custody certificaatnummer van de leverancier.

Verificatie

- Certificaat van de voor dit dossier verantwoordelijke staatssecretaris toegelaten certificeringssystemen, geldend op de datum van aankondiging. Voor alle goedgekeurde certificeringssystemen, zie de rechterkolom van de tabel judgements;
- Alternatief en verifieerbaar bewijs waaruit blijkt dat aan de gestelde eis wordt voldaan. Als hulpmiddel bij het leveren van alternatief bewijs kan de opdrachtnemer gebruik maken van Documents for Category B evidence.

4.5.4 Recycling kunststoffen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 035.010

Eis

Voor speeltoestellen waarvan meer dan 25% van de massa van het eindproduct uit kunststoffen bestaat, dient van de totale hoeveelheid kunststoffen ten minste 50% (gewichtsprocenten binnen een product) gerecycled materiaal te zijn. Naast post-consumer materiaal mag ook pre-consumer materiaal gebruikt worden.

Definitie gerecycled of secundair materiaal :

Materiaal dat verkregen is via opwerking van afvalmateriaal. Dit kan een afvalstroom in een productieproces zijn (pre-consumer fase) of afkomstig van producten die al een eerdere gebruiksfunctie hebben vervuld, zoals consumentenafval (post-consumer fase).

- Pre-consumer materiaal (of: postindustriële restmateriaal) is restmateriaal dat geen afval wordt in een productieproces. Uitgesloten is hergebruik zoals nabewerking en schroot, dat gegenereerd wordt in een proces en kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces. Het gaat om materiaal gegenereerd door de industrie en niet is gebruikt door de consument;
- Post-consumer materiaal is restmateriaal dat door eindgebruikers van producten wordt geproduceerd bij afdanking van deze producten, als de eindgebruiker het product niet langer voor het beoogde doel kan gebruiken. Eindgebruikers zijn onder andere huishoudens, commerciële partijen en industriële partijen. Afdanking omvat het retourneren van materiaal uit de distributieketen. Het gaat om materiaal afkomstig uit eerder gebruik of uit reststromen en dat primaire materialen vervangt. Het materiaal kan afkomstig zijn van zowel soortgelijke als andersoortige producten dan het doelproduct. Kenmerkend voor recycling is dat het materiaal gescheiden wordt tot een zo zuiver mogelijke grondstof en aan het begin van een productieproces wordt heringevoerd. Op voorhand van het recyclingproces is doorgaans niet bekend in welk eindproduct het materiaal terecht komt. Er is een bewerking nodig om de materialen opnieuw in te kunnen zetten in de oorspronkelijke of andere toepassing.

- Deze eis geldt niet:

Indien de opdrachtnemer hergebruikte of refurbished producten levert

Deze eis geldt niet voor de toepassing van kunststoffen in:

- touw en vezelversterkte kunststoffen;
- transparante of gekleurde overkappingen, vanwege vertroebeling.

4.5.5 Circulaire materialen voor verkeersborden en bewegwijzeringsborden

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 035.016

Te leveren, aan te brengen of te vervangen verkeers- en bewegwijzeringsborden (borden) dienen eerder gebruikt te zijn (hergebruik). Voor zover niet in eerder gebruikte borden kan worden voorzien, dienen de borden biobased te zijn of hebben een hoog recyceld content. In voorkomende gevallen wordt onderbouwd waarom (deels) niet eerder gebruikte borden worden geleverd of aangebracht.

Definitie hergebruik

- Bij het opnieuw gebruiken (hergebruik) van borden of onderdelen van borden die al eerder in gebruik zijn geweest behouden zij hun oorspronkelijke vorm. Ook het voorafgaand aan herplaatsing reviseren (refurbishen), oftewel het uitvoeren van kleine reparaties van borden en het vernieuwen van de signface, wordt gezien als 'hergebruik'.

Definitie en eisen biobased

- Een grondstof, materiaal of object(onderdeel) is biobased wanneer sprake is van niet-fossiel materiaal dat is gewonnen en geproduceerd op basis van hernieuwbare grondstoffen. Een hernieuwbare grondstof is een grondstof van biologische oorsprong, exclusief grondstoffen uit geologische afzetting of fossiele grondstoffen, die wordt beheerd en/of geteeld en die na winning binnen 100 jaar terug groeit zonder het betreffende ecosysteem uit te putten.
- Voor biobased borden geldt een aantoonbaar biobased content van tenminste 70% (massa).
- Biobased borden moeten zijn gemaakt van secundaire en/of tertiaire reststromen uit de Europese Unie. Ook geteelde biograndstoffen kunnen worden toegepast, bij voorkeur uit de Europese Unie, zo mogelijk uit Nederland. Borden gemaakt van teeltproducten (niet zijnde reststoffen) van buiten de EU mogen alleen worden toegepast als de teeltproducten voldoen aan duurzaamheids- en kwaliteitscriteria opgesteld in het kader van de Green Deal Groencertificaten (<https://greendealgroencertificaten.nl/>).
- Bij gebruik van hout geldt: hout voldoet aan de "Dutch Procurement Criteria for Timber" ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, zie criterium '(Verwerkt) Hout dient aan duurzaamheidseisen te voldoen'.

Eisen hoog recyceld content

- Voor metalen borden geldt voor aluminium een aantoonbaar recyceld content van tenminste 70% (massa) borden en voor stalen borden van tenminste 40% (massa).

Toelichting voor de inkopende organisatie

Deze eis kan van toepassing zijn op leveringen van borden en op diensten waarbij borden worden aangebracht en/of vervangen.

Verificatie

Voor wat betreft gebruikte borden

- Documentatie waaruit blijkt hoe invulling wordt gegeven aan de voorkeur voor eerder gebruikte borden. Met in voorkomende gevallen een onderbouwing waarom geen eerder gebruikte borden worden geleverd of aangebracht.
- Of gelijkwaardig

Voor wat betreft biobased content

- Certificaat waaruit blijkt dát en welk aandeel biobased grondstoffen zijn gebruikt, zoals 'OK biobased'-certificaat, 'DIN Geprüft Bio-based'-certificaat, of een gelijkwaardig certificaat.

- 'Groencertificaat', waarmee voor bepaalde productiemethoden, de biomassafractie van een biobased product rekenkundig kan worden bepaald via een gecertificeerde massabalans, of een gelijkwaardig certificaat.
- Rapport dat is opgesteld door een onafhankelijke derde, dat aantoont dat het gebruikte materiaal biobased is. Methodes die kunnen worden gebruikt om de biobased content te bepalen zijn:
 - o de ASTM D6866 methode of gelijkwaardig;
 - o een methode genoemd in [het Rapport 16721:2014 van CEN](European Committee for Standardization), dat een overzicht geeft van verschillende beschikbare methoden om de biobased fractie te bepalen.
- Of gelijkwaardig

Voor wat betreft duurzaamheid teeltproducten van buiten de EU

- Bewijsmateriaal waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de duurzaamheids- en kwaliteitscriteria opgesteld in het kader van de Green Deal Groencertificaten. Mogelijke bewijsmiddelen zijn een ISCC/ISCC+, RSB, Bonsucro, Rainforest Alliance (SAN), RSPO, Better Biomass of gelijkwaardig certificaat.
- NTA 8080 certificaat, dat aantoont dat de biomassa die is gebruikt van duurzame herkomst is, of een gelijkwaardig certificaat.
- Of gelijkwaardig.

Voor wat betreft recyceld content metalen borden

- Technische documentatie van de leverancier waaruit het aandeel recyceld content blijkt van metalen borden en de omvang/hoogte daarvan.
- Of gelijkwaardig.

4.6 Wegen

4.6.1 Duurzaamheidseis voor een fietspad van gestort beton

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.29

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.2 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren stelbeton

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.30

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.3 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonstraatstenen

- Ambitieniveau: 1

- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.31

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.4 Duurzaamheidseis voor betontegels

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.32

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.5 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren grasbetontegels

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.33

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.6 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren industrieplaten

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.34

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.7 Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonbanden

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.35

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.8 Maximale milieukosten asfaltdeklagen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.37

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.6.9 Maximale milieukosten asfalt tussen- en onderlaag

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 036.38

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie

4.6.10 Duurzaamheidseisen voor nieuw te leveren straatbakstenen

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 036.041

De MKI-waarde voor nieuw te leveren straatbakstenen is maximaal 9,5 €/ton. De MKI-waarde moet berekend zijn volgens de laatste versie van de 'Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken' (EN15804+A2) van de Nationale Milieudatabase. Voor de actuele versie, zie de [website van de Nationale Milieudatabase](#). De MKI-waarde betreft de levenscyclusfasen A t/m D.

Uitgezonderd van bovenstaande eisen zijn straatbakstenen met toeslagstof chroomoxide (grijze straatbakstenen) en gesmoorde stenen (smoren is een extra bakproces waardoor het ijzeroxide in de stenen verkleurt naar grijsinten).

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Straatbakstenen bestaan volledig uit klei, eventueel voorzien van toeslagstoffen. De waarde voor de MKI is gebaseerd op de productbladen van BouwCirculair. De productbladen voor de GWW zijn te vinden op www.moederbestek.nl.

Verificatie

- Een categorie 1 LCA rapport.
- Een Environmental Product Declaration (EPD)
 - NB Beide documenten dienen getoetst en akkoord zijn bevonden door een erkende LCA-deskundige die op het moment van toetsen voorkomt op de ['Lijst van LCA- deskundigen die door de Stichting NMD als toetser erkend zijn voor het toetsen van categorie 1 en 2 data ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase' zoals vastgesteld door Stichting NMD](#).
- Of gelijkwaardig.

4.7 Gemalen

4.7.1 Energierendement van systeem

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 037.001

Eis

Het systeem moet een energierendement hebben van minimaal [x] % in het bedrijfspunt/de bedrijfspunten [x] en een opvoerhoogte van [x] meterwaterkolom (mwk) gedurende een periode van [x] jaar gemeten volgens methode [ISO 9906](#).

Onder het systeem wordt verstaan: [x] .

Voor het bepalen van het minimum rendement [X] van het systeem moet de inkopende organisatie uitgaan van de laatste stand van de techniek (best available technology). Met de laatste stand van de techniek wordt hier bedoeld: 'een (branche)gemiddelde van de best leverbare energiebesparende technieken en beste energiebesparende ontwerp oplossingen die binnen gangbare risico- en betrouwbaarheidsparameters kunnen worden toegepast'. Informatie over de laatste stand van de techniek kan bijvoorbeeld door een marktconsultatie worden opgehaald.

De inkopende organisatie eist het energierendement van het totale systeem bij vooraf bepaalde bedrijfspunt(en). De bedrijfspunten worden bepaald op basis van het gebruiksprofiel. Bij rioolgemaal zijn dit vaak 'Droog weer afvoer' (DWA) [X] in m³/h gedurende [X] uren/jaar, 'Regen weer afvoer' (RWA), gedurende [X] uren/jaar en eventueel een verhoogd DWA [X] m³/h gedurende [X] uren/jaar. En over een bepaalde periode (X jaren) gemeten. Overige systeemkenmerken zijn de opvoerhoogte (minimaal/maximaal) [mwk (meterwaterkolom)] en indien aanwezig bij een rioolgemaal de 'weerstand persleiding' [mwk].

In sommige gevallen kan er sprake zijn van een spanningsveld tussen een harde rendementseis en andere duurzaamheidsaspecten, bijvoorbeeld wanneer de acceptatie van iets hoger energieverbruik bij langere levensduur en grotere mate van circulariteit (herbruikbaarheid van onderdelen, losmaakbaarheid etc.) in de weg staat. Indien dit het geval is dient de inkopende organisatie hierin een afweging te maken en kan ze ervoor kiezen om de rendementseis naar beneden bij te stellen om ook andere duurzaamheidsdoelen te kunnen behalen.

Verificatie

- Bij de controle van de opgave van het rendement kan gebruik gemaakt worden van een pomptest, garantiemeting, of een gelijkwaardige methode.

Boetebepaling

Bij oplevering wordt het rendement van de pomp + elektromotoren + (indien aanwezig) frequentieregelaar gemeten volgens methode ISO 9906.

Mocht blijken dat het gemeten rendement lager uitvalt dan in de aanbieding is opgegeven, dan betaalt de leverende partij over elke procent lager rendement een boete [x].

4.7.2 Energierendement van systeemdelen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 037.003

Eisen

Een te leveren pomp, elektromotor en/of ventilatiesysteem dient te voldoen aan de volgende eisen:

1. Het hydraulisch rendement van de pomp is minimaal [x] % bij het bedrijfspunt [x] m³/min en statische opvoerhoogte van [x] mwk.
2. Het rendement van een droog opgestelde elektromotor van een pompinstallatie gemeten volgens IEC 60034-2-1:2014 dient groter te zijn dan 95%. Voor elektromotoren tot 90kW moet minimaal een klasse IE3 motor worden toegepast.
3. Het ventilatiesysteem voldoet ten minste aan klasse SFP 2 volgens NEN-EN 16798-3:2017.

Boetebepaling

Bij oplevering wordt het rendement van de pomp + elektromotoren + (indien aanwezig) frequentieregelaar gemeten volgens methode [ISO 9906](#).

Mocht blijken dat het gemeten rendement lager uitvalt dan in de aanbidding is opgegeven, dan betaalt de leverende partij over elke procent lager rendement een boete [x].

4.7.3 Gemalen / Minder milieubelastende smeeroïën, hydraulische vloeistoffen en vetten

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: EIS
- Criterium code: 037.004

Smeeroïe, hydraulische vloeistoffen en vetten dienen te voldoen aan de criteria 1 t/m 4 voor de toekenning van de EU-milieukeur voor smeermiddelen Besluit (EU) 2018/1702.

Als bij gebruik van smeermiddelen met accidenteel verlies het vereiste smeermiddel afwijkt van de voorgeschreven specificaties van de leverancier (van de voer- en/of werktuigen) dan dient de opdrachtnemer in overleg met de leverancier het toe te passen smeermiddel bepalen.

Besluit (EU) 2018/1702 maakt onderscheid in:

- smeermiddel met volledig verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik volledig in het milieu vrijkomt;
- smeermiddel met gedeeltelijk verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik gedeeltelijk in het milieu vrijkomt en waarvan het niet-vrijgekomen gedeelte voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen;
- smeermiddel met accidenteel verlies: een smeermiddel dat in een gesloten systeem wordt gebruikt, enkel accidenteel in het milieu kan vrijkomen en na gebruik voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen.

Verificatie

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met het Europese Ecolabel voldoen aan de gestelde eisen 1 t/m 4. Op [de website van de Europese Commissie](#) is een lijst beschikbaar van oliën en vetten die voldoen aan de eisen van het Europese Ecolabel.

4.8 Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling

4.8.1 Ecotoxiciteit chemicaliën

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 038.001

Eis

De toe te passen chemicaliën waarop de ABM-klassenindeling van toepassing is, dienen te voldoen aan ABM-klasse B of C.

4.9 Dooimiddelen

4.9.1 Inkoop uitvoering gladheidbestrijding op basis van CROW 353

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 039.001

Inschrijver werkt volgens een onderhoudsplan van het in te zetten strooimaterieel, welke is opgesteld op basis van CROW 353 (Organisatie en bestrijding van wintergladheid)

Verificatie

- onderhoudsplan van in te zetten strooimaterieel;
- rapport van de B-beurt (winteronderhoud) volgens CROW 353;
- of gelijkwaardig.

4.10 Mobiele werktuigen uitbesteding

4.10.1 Emissie-eisen mobiele dieselwerktuigen met variabel toerental

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 040.001

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.10.2 Het nieuwe draaien

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 040.04

Eis

Het aandeel van de machinisten en/of uitvoerders, voormannen en planners dat bij de uitvoering van de opdracht is betrokken en de erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd is minimaal 25%. Daarnaast hebben alle projectmedewerkers een project specifieke introductie ontvangen met aandacht voor Het Nieuwe Draaien aan de start van het project. Projectmedewerkers die pas na de start werkzaam worden bij het project, dienen alsnog de introductie te ontvangen.

De certificaten van 'Het Nieuwe Draaien' (met daarop de datum van het behalen van het certificaat) van de gedurende de contractperiode in te zetten medewerkers dienen beschikbaar te zijn bij de opdrachtnemer zodat deze door opdrachtgever middels een audit kunnen worden gecontroleerd. De opdrachtnemer geeft aan op welke wijze projectmedewerkers een project specifieke introductie ontvangen.

Verificatie

- Certificaten Het Nieuwe Draaien van erkende instelling/trainer.
- Informatie waaruit blijkt hoe een project specifieke introductie wordt gegeven.
- Of gelijkwaardig.

4.10.3 Onderhoud gebruikte mobiele werktuigen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 040.007

Eis

Voor de in te zetten mobiele werktuigen dient te worden aangetoond dat er structureel en hoogwaardig onderhoud is gepleegd met aandacht voor de aspecten:

- Toepassen correcte machine-instellingen op basis van fabrieksspecificatie;
- Uitvoeren van periodieke materieelkeuring;
- Voorgeschreven uitvoering van het onderhoudsprogramma.

Verificatie

- Schriftelijke verklaring van gebruiker waaruit blijkt dat
 - de machine volgens een periodiek keuringssysteem wordt gekeurd (kopie keuringsformulier of keuringssticker voldoet ook) en
 - de machine regulier onderhouden wordt middels een onderhoudsprogramma (kopie onderhouds/servicecontract voldoet ook).
- Of gelijkwaardig.

4.10.4 Minder milieubelastende smeeroïlen, hydraulische vloeistoffen en vetten

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: EIS
- Criterium code: 040.008

Smeerolie, hydraulische vloeistoffen en vetten dienen te voldoen aan de criteria 1 t/m 4 voor de toekenning van de EU-milieukeur voor smeermiddelen Besluit (EU) 2018/1702.

Als bij gebruik van smeermiddelen met accidenteel verlies het vereiste smeermiddel afwijkt van de voorgeschreven specificaties van de leverancier (van de voer- en/of werktuigen) dan dient de opdrachtnemer in overleg met de leverancier het toe te passen smeermiddel bepalen.

Besluit (EU) 2018/1702 maakt onderscheid in:

- smeermiddel met volledig verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik volledig in het milieu vrijkomt;

- smeermiddel met gedeeltelijk verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik gedeeltelijk in het milieu vrijkomt en waarvan het niet-vrijgekomen gedeelte voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen;
- smeermiddel met accidenteel verlies: een smeermiddel dat in een gesloten systeem wordt gebruikt, enkel accidenteel in het milieu kan vrijkomen en na gebruik voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen.

Verificatie

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met het Europese Ecolabel voldoen aan de gestelde eisen 1 t/m 4. Op [de website van de Europese Commissie](#) is een lijst beschikbaar van oliën en vetten die voldoen aan de eisen van het Europese Ecolabel.

4.10.5 Mobiele werktuigen en Bouwlogistiek - Uitbesteding / Voertuigen voldoen tenminste aan basiseisen voor emissies

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Minimumeis
- Criterium code: 040.014
- Onderwerp: Uitlaatemissies voertuigen

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.10.6 Verplichte training 'Het Nieuwe Rijden' voor chauffeurs met B-rijbewijs

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: EIS
- Criterium code: 040.018

Alle chauffeurs met B-rijbewijs van voor 2008 die ten behoeve van de uitvoering van de opdracht zullen worden ingezet, hebben een training gevolgd van "Het Nieuwe Rijden" of een daarmee gelijkwaardige training die op zuinig rijgedrag gericht is. Chauffeurs die over een rijbewijs afgegeven na 1 januari 2008 beschikken, hebben al rijgedrag volgens "Het Nieuwe Rijden" aangeleerd en hoeven de training niet te volgen.

De certificaten van "Het Nieuwe Rijden" (met daarop de datum van het behalen van het certificaat) van de gedurende de contractperiode in te zetten chauffeurs dienen beschikbaar te zijn bij opdrachtnemer zodat deze door opdrachtgever middels een audit kunnen worden gecontroleerd. Indien chauffeurs aantoonbaar rijden in voertuigen die zijn uitgerust met een softwaresysteem voor monitoren en verbeteren van het rijgedrag, volstaat dit ook.

Verificatie:

- Certificaten van "Het Nieuwe Rijden" (met daarop de datum van het behalen van het certificaat) van de gedurende de contractperiode in te zetten chauffeurs.
- Informatie waaruit blijkt dat chauffeurs rijden in voertuigen die zijn uitgerust met een softwaresysteem voor monitoren en verbeteren van het rijgedrag.

4.11 Verkeersregelinstallaties

4.11.1 Diminrichting in regeltoestel

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 041.001

Eisen

1. Bij nieuwbouw dient een regeltoestel met diminrichting toegepast te worden, conform paragraaf 2, lid 4 van de Regeling Verkeerslichten van 1 juli 2019
2. Bij bestaande VRI-installaties dient een diminrichting te worden toegepast als dit technisch mogelijk is, zonder meerkosten, en als de roodlicht- en lampbewaking blijven functioneren.

4.11.2 Energiezuinige lichtbronnen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 041.002

Eis

Energiezuinige lichtbronnen volgens Klasse II lichtbronnen.

Verificatie • Technische specificaties waaruit blijkt lichtbronnen klasse II worden toegepast;

- Of gelijkwaardig

4.11.3 Energiezuinige lampen voor scheepvaartseinen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 041.004

Eis

Bij nieuwbouw of complete vervanging van scheepvaartseinen dienen Led2-lampen (of lampen met een vergelijkbare energiezuinigheid en levensduur), met 2 dimstanden en een HR dimtrafo te worden geïnstalleerd.

Verificatie

- KEMA-keur;
- Of gelijkwaardig.

4.11.4 Levenscycluskosten

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 041.012

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.11.5 Minimale levensduur en garantie

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 041.014

Eisen

Het eerste deel van de eisen is opgenomen in de Vraagspecificatie.

Aanvullende eisen:

1. De reparatie of de levering van relevante vervangingsonderdelen voor led-aspecten die abrupt defect raken, moet worden gedekt door een garantie van minimaal 5 jaar vanaf de datum van installatie.
De opdrachtnemer moet een ondertekende kopie van de garantie verstrekken en moet de nodige contactgegevens (minimaal telefoonnummer en e-mailadres) voor de afhandeling van gerelateerde vragen of mogelijke claims bevatten. Aan de garantie worden de volgende eisen gesteld:
2. De garantie moet de kosten van de reparatie of vervanging van defecte onderdelen van ledmodules dekken binnen een redelijke termijn na melding van het defect (door de inkopende organisatie te specificeren in de uitnodiging tot inschrijving), hetzij rechtstreeks, hetzij via andere aangewezen derden.
3. De vervangingsonderdelen moeten dezelfde zijn als de originele onderdelen, maar als dat niet mogelijk is, mogen gelijkwaardige reserveonderdelen worden gebruikt die dezelfde functie vervullen op hetzelfde of een hoger prestatieniveau.
De garantie dekt niet de volgende zaken:
a) gebrekkige werking als gevolg van vandalisme, ongevallen of extreme weergebeurtenissen;
b) led-units of armaturen die al geruime tijd onder abnormale omstandigheden werken (bijv. gebruikt met de verkeerde netspanning), voor zover dit door de aannemer kan worden aangetoond.

Verificatie

- Een test en verificatierapport opgesteld door een laboratorium dat door de International Laboratory Accreditation Cooperation is geaccrediteerd en dat voldoet aan IES LM-84 voor feitelijke gegevens en IES TM-28 voor geraamde gegevens;
- Of vergelijkbaar.

4.12 Groenvoorzieningen

4.12.1 Verwerven van bloembollen

- Ambitieniveau: 1

- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 043.002

Eisen

Minimaal 90 procent (berekend op basis van de aankoopsom) van het te gebruiken plantmateriaal (onder andere boomkwekerijproducten, bloembollen, vaste en eenjarige planten) voldoet ten minste aan de volgende eisen:

- Bij de teelt van het plantmateriaal zijn de volgende bepalingen ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van toepassing opgenomen. De lijsten waarnaar wordt verwezen zijn te downloaden via [deze link](#) en zijn onderdeel van het certificatieschema On the way to PlanetProof:
 - Gewasbeschermingsmiddelen zijn niet toegestaan uit bijlage 2c, lijst I.
 - Er zijn aantoonbaar compenserende maatregelen genomen voor gewasbeschermingsmiddelen uit bijlage 2c, lijst II.
 - De middelen van lijst II van bijlage 2c en de overige wettelijk toegelaten gewasbeschermingsmiddelen die niet zijn genoemd in lijst I en lijst II van bijlage 2c., en ook niet in de lijst groene middelen/ laag risico-stoffen uit bijlage 2b, mogen onder de wettelijke voorwaarden worden gebruikt indien de maximale hoeveelheid actieve stof beneden de norm uit bijlage 1 blijft (actieve stofnorm).
 - De eisen 2.4 en 2.5 (maatregelen om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen in het milieu te beperken) zijn aantoonbaar toegepast. In het geval het afsluiten van het contract en de levering in twee opeenvolgende kalenderjaren plaatsvindt, kan, indien aanwezig, de lijst toegestane middelen van één van deze jaren gebruikt worden.
- Bij de teelt van het plantmateriaal zijn voor de bemesting de wettelijke gebruiksnormen gehanteerd en is de organische stofbalans op bedrijfsniveau berekend. Hierbij moet inzichtelijk worden gemaakt dat het bedrijf een positieve organische stofbalans realiseert (jaarlijkse aanvoer van effectieve organische stof (EOS) is minimaal gelijk aan afbraak).
- Bij levering zit een lijst van het geleverde plantmateriaal met een opgave van de producten die voldoen aan de gestelde eisen en het daaruit afgeleide percentage van het totaal aan producten dat voldoet.

Verificatie

- Certificaat afgegeven door een voor het betreffende certificatieschema geaccrediteerde certificerende instelling, zoals:
 - On the way to PlanetProof;
 - Groenkeur boomkwekerijproducten;
 - MPS met aanvullend duurzaamheidscertificaat of –verklaring (voor het voldoen aan de lijst met toegestane gewasbeschermingsmiddelen uit het On the way to PlanetProof schema);
 - biologische keurmerken, zoals EU Bio keurmerk, EKO-keur, Demeter;
 - of gelijkwaardig.
- Registratie van de bij de teelt van de geleverde boomkwekerijproducten en bloembollen gebruikte gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen, met van toepassing zijnde berekeningen waaruit blijkt dat binnen de gestelde normen is gebleven en bewijs van compenserende- en emissiebeperkende maatregelen. Deze registratie, berekeningen en compenserende- en emissiebeperkende maatregelen moeten zijn geaccordeerd door een onafhankelijke deskundige

derde (zoals een geaccrediteerde certificerende instelling). Het document kan per boomkwekerijproduct of partij bloembollen zijn opgesteld, of de geaggregeerde gegevens van meerdere producten bevatten.

- Of gelijkwaardig.

4.12.2 Boomkwekerijproducten van een genetische kwaliteit (buitenstedelijk)

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 043.004

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.12.3 Meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden)

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 043.006

Eis

Het toepassen van meststoffen en/of bodemverbeteraars gebeurt conform een recente bodemanalyse (niet ouder dan drie jaar) en bijbehorend advies, uitgevoerd door een geaccrediteerd laboratorium en een ter zake kundig adviesbureau.

- De bodemanalyse omvat minimaal:
 - pH waarde en kalkbehoefte;
 - gehalte fosfaat, kali, magnesium, zwavel en stikstof;
 - organische stof en lutumgehalte.
- Het advies aangaande bemesting
 - geeft aan welke minimale hoeveelheid bemesting nodig is voor behoud van de kwaliteit van de beplanting gezien de staat van de bodem en de behoefte van de beplanting;
 - geeft, indien bemesting nodig is, aan welk type (of combinatie van typen) meststof(fen) moet worden gebruikt bij aanplant en eventueel in de onderhoudsfase met het oog op minimaal risico op uitspoeling;
 - biedt alleen ruimte voor incidentele tussentijdse extra stikstofbemesting, als de uitvoerder telkens met een N-mineraal monster aantoont dat dit nodig is voor het behoud van de kwaliteit van de beplanting.
- Het advies aangaande bodemverbetering
 - geeft aan of bodemverbeteraars nodig zijn voor het behoud of de verbetering van de kwaliteit van de bodem en het van nature aanwezige bodemleven;
 - geeft, indien bodemverbetering gewenst is, aan welk type(s) bodemverbeteraar gewenst is/zijn en hoe deze keuze aansluit op de bemestingsbehoefte van het plantmateriaal.

4.12.4 Ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden)

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS

- Criteriumcode: 043.007

Eis

Bij de uitvoering van de werkzaamheden worden geen gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebruikt

Verificatie

- [Barometer Duurzaam terreinbeheer Zilver of Goud](#)
- ;
- of gelijkwaardig.

4.12.5 Duurzaam ontwerp groenvoorziening

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 043.009

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.12.6 Eisen aan compost

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 043.017

Eisen:

De volgende eisen worden aan compost gesteld:

- Turf is niet toegestaan als organisch bestanddeel van een eindproduct;
- Het gehalte aan glas, metaal en plastic met een maaswijdte van > 2 mm (de som van alle bijdragen) in het eindproduct mag niet meer dan 0,1% bedragen, gemeten op basis van het droge gewicht.
- Het gehalte aan primaire ziekteverwekkers in het eindproduct mag niet hoger zijn dan de volgende waarden:
 - o Salmonella spp: afwezig in 25 g vers gewicht;
 - o E.coli: < 1000 kve/g vers gewicht (kve: kolonievormende eenheden).

Verificatie:

- Informatie over de gedetailleerde productsamenstelling, de herkomst van het organische materiaal en een verklaring over naleving van bovenstaande eisen verstrekken.
- Een Keurcompost certificaat, klasse A.
- Een EU-milieukeur certificaat voor groeimedia, bodemverbeteraars en strooisel overeenkomstig Besluit (EU) 2015/2099 van de Commissie¹ of andere relevante milieukeur type I die aan de gespecificeerde criteria voldoet.
- Andere passende vormen van bewijs, zoals een technisch dossier van de fabrikant of een keuringsrapport van een onafhankelijke instantie.
- Of gelijkwaardig

4.12.7 Geen invasieve exoten

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 043.018

Eis:

Indien uitheemse soorten worden geplant, zijn deze niet (potentieel) invasief.

Het is niet toegestaan om plantmateriaal aan te planten van soorten die op de [lijst van invasieve landplanten staan van de NVWA](#).

Verificatie

- Informatie verstrekken over (de naam van) het plantmateriaal dat wordt geleverd.
- Of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

4.13 Reiniging openbare ruimte

4.13.1 Verwijderen van graffiti met hogedrukwaterreiniger

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 044.001

Eis

Graffitiverwijdering van andere objecten dan gevels moet gebeuren met een hogedrukwaterreiniger (met eventueel het gebruik van reinigingsmiddelen) voorzien van een scheidingssysteem waardoor het vuile water opgevangen wordt en daarna verwerkt kan worden. Bijvoorbeeld met een waterrecyclesysteem dat het reinigingswater opvangt, filtert en hergebruikt.

Wanneer reinigingsmiddelen voor het verwijderen van graffiti worden gebruikt, is de eis 'reiniging openbare ruimte / Milieukeur voor buitenschoonmaakmiddelen is verplicht' van toepassing.

4.13.2 Milieu-impact onkruidbestrijding op verhardingen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 044.006

Eis

Dit criterium is van toepassing daar waar volgens het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden, chemische onkruidbestrijding niet toelaatbaar is. Gedurende de contractperiode moet het aantal werkronden mechanische onkruidbestrijding beperkt blijven tot:

- voor de heteluchtmethode maximaal 6 werkronden per jaar;
- voor de overige mechanische methoden maximaal 4 werkronden per jaar
Of De inschrijver dient aan te tonen dat er niet meer dan 350 kg aardgas (of vergelijkbaar broeikaseffect) per hectare per jaar wordt ingezet op verhardingen.

Verificatie

- Certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer Niveau Zilver of Goud.
- Overige documentatie, waaruit blijkt dat:
 - Externe audits waarin steekproefsgewijs wordt gecontroleerd dat er geen bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt;
 - Administratieve controle dat de chemievrije werkwijze in de onderhoudscontracten en opdrachten expliciet staat opgenomen;
 - Voor het aantonen van een maximale hoeveelheid werkronde per jaar: administratieve audit op basis van de registraties van mechanische onkruidbestrijding op verhardingen conform de gestelde criteria;
 - Niet meer dan 350 kg aardgas (of vergelijkbaar broeikasgas) per hectare per jaar wordt ingezet op verhardingen: administratieve controle van het totale verbruik door onkruidbestrijdingsapparatuur in relatie tot machine-efficiëntie op basis van de hoeveelheid brandstof per hectare plaats zal vinden.
- Of gelijkwaardig.

4.13.3 Vermindering van PM10 straatstof

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 044.013

Eis:

De inschrijvers dienen te beschikken over schriftelijke procedures betreffende maatregelen ter vermindering van PM10-straatstof die moeten worden uitgevoerd door de volgende beste praktijken (of andere relevante maatregelen):

- stofbestrijdingspraktijken (stofbestrijdingsoplossingen, dispersietechnieken);
- straatreinigingspraktijken (mechanische en vacuümveegmachines, straatschrobbers, combinaties).

Verificatie

- Schriftelijke procedures en een schoonmaakdienstenplan voor het verminderen van PM10-straatstof, met inbegrip van de uitrusting en producten die worden gebruikt bij de uitvoering van de opdracht. Wanneer buitenschoonmaakmiddelen worden gebruikt moeten deze voldoen aan de eis 'milieukeur voor buitenschoonmaakmiddelen'.
- of gelijkwaardig.

4.13.4 Milieukeur voor buitenschoonmaakmiddelen

- Ambitieniveau: 1
- Criteriumtype: EIS
- Criteriumcode: 044.014

Eisen

1. De te gebruiken buitenschoonmaakmiddelen voldoen aan de eisen zoals beschreven in Besluit (EU) 2017/1217 van de Commissie van 23 juni 2017 tot vaststelling van de criteria voor de toekenning van de [EU-milieukeur aan schoonmaakproducten](#) voor harde oppervlakken, of gelijkwaardig.
2. Schoonmaakproducten moeten worden geleverd met de aanbevolen doseringssystemen* (bv. pomp, maatcilinder), indien van toepassing. De informatie op het technisch gegevensblad van het doseringssysteem moet de dosis en de dispenser specificeren.

* Onder doseersystemen wordt verstaan: een doseerstation, doseerapparaat, doseerpatroon, of een alternatief dat tot hetzelfde resultaat leidt (het doseren van schoonmaakproducten). De leverancier van

reinigingsmiddelen dient duidelijke doseerinstructies mee te leveren, zodat het reinigingsmiddel in de juiste hoeveelheden wordt toegepast.

Verificatie

EU-Ecolabel certificaat, of een gelijkwaardig certificaat;
Technisch gegevensblad met informatie over de wijze van doseren;
of gelijkwaardig.

Gebaseerd op EU GPP

4.14 Vaartuigen

4.14.1 Voorzieningen voor afvalwater

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Minimumeis
- Criterium code: 045.001
- Onderwerp: Afvalwater

Het schip is voorzien van:

1. lekbakken voor lekwater en lekolie;
2. een gescheiden opvangsysteem en opslagsysteem voor lekwater en lekolie;
3. een grijswatertank met koppeling voor walafgifte indien er geen sprake is van een gesloten systeem of van behandeling aan boord;
4. een vuilwatertank met koppeling voor walafgifte;
5. indien het schip is voorzien van meerdere brandstofbunkers, zijn deze voorzien van een overvulbeveiliging, die de trimpomp buiten werking stelt bij overvullen.

Verificatie

- scheepsbouwkundig ontwerp of de tekeningen waaruit direct is af te lezen of de gevraagde voorzieningen zijn opgenomen;
- of gelijkwaardig.

4.14.2 Minder milieubelastende smeeroïën, hydraulische vloeistoffen en vetten

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Minimumeis
- Criterium code: 045.002
- Onderwerp: Minder milieubelastende smeeroïe, hydraulische vloeistoffen (en vetten)

Smeeroïe, hydraulische vloeistoffen en vetten dienen te voldoen aan de criteria 1 t/m 4 voor de toekenning van de EU-milieukeur voor smeermiddelen Besluit (EU) 2018/1702.

Als bij gebruik van smeermiddelen met accidenteel verlies het vereiste smeermiddel afwijkt van de voorgeschreven specificaties van de leverancier (van de voer- en/of werktuigen) dan dient de opdrachtnemer in overleg met de leverancier het toe te passen smeermiddel bepalen.

Besluit (EU) 2018/1702 maakt onderscheid in:

- smeermiddel met volledig verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik volledig in het milieu vrijkomt;
- smeermiddel met gedeeltelijk verlies: een smeermiddel dat tijdens het gebruik gedeeltelijk in het milieu vrijkomt en waarvan het niet-vrijgekomen gedeelte voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen;
- smeermiddel met accidenteel verlies: een smeermiddel dat in een gesloten systeem wordt gebruikt, enkel accidenteel in het milieu kan vrijkomen en na gebruik voor herverwerking, recyclage of verwijdering kan worden teruggewonnen.

Verificatie

- Technische productspecificaties of andere documentatie waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerk is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met het Europese Ecolabel voldoen aan de gestelde eisen 1 t/m 4. Op [de website van de Europese Commissie](#) is een lijst beschikbaar van oliën en vetten die voldoen aan de eisen van het Europese Ecolabel.
- Of gelijkwaardig.

4.14.3 Vaartuigen / Varend materieel voldoet aan basiseisen voor emissies

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 045.003

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.14.4 Maximaal energieverbruik vaartuig

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis
- Criterium code: 045.005

Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

4.14.5 Varend materieel gebruikt tenminste een basis aandeel duurzame energiedragers

- Ambitieniveau: 1
- Criterium type: Eis

- Criterium code: 045.016
- Deze eis uit de RBA is opgenomen in de Vraagspecificatie.

Ter informatie wordt hieronder een overzicht gegeven van de eisen in dit document en de codes waarmee deze eisen opgenomen zijn in de MVI-criteriatool.

Productgroep	Criterium	Code
Civiele constructies	Duurzaam ontwerp houten constructie	029.001
Civiele constructies	Duurzaam ontwerp staalconstructie	029.002
Civiele constructies	Duurzaam hout	029.007
Civiele constructies	Milieuvriendelijke smeermiddelen voor bewegingswerken	029.012
Civiele constructies	Betonmortel – constructief beton in het werk gestort	029.018
Civiele constructies	Keerwanden -prefab beton	029.019
Civiele constructies	Stelbeton	029.020
Civiele constructies	Stapelblokken prefab beton	029.021
Civiele constructies	Kanaalplaatvloeren	029.022
Civiele constructies	Verhardingslaag - gestort	029.023
Civiele constructies	Breedplaatvloeren - beton	029.024
Civiele constructies	Waterbouw asfalt	029.024
Conserveringswerken	Oplosmiddelarme conserveringssystemen	030.001
Conserveringswerken	Producten met lood- of chromaathoudende pigmenten	030.002
Conserveringswerken	Leveren beheer- en onderhoudsplan	030.004
Openbare verlichting	Toepassen ledverlichting	033.001
Openbare verlichting	Levensduur ledsysteem	033.002
Openbare verlichting	Dimbare OVL-installatie	033.003
Openbare verlichting	Lichthinder wordt beperkt	033.004
Riolering	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonnen rioleringsbuizen tot 1.000 mm	034.102
Riolering	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonnen inspectieputten	034.013
Riolering	Duurzaamheidseis voor betonnen kolken	034.014
Straatmeubilair	Straatmeubilair (m.u.v. Speeltoestellen): meer dan 5% kunststof	035.001
Straatmeubilair	Straatmeubilair (incl. Speeltoestellen): verven	035.003
Straatmeubilair	Duurzaam hout	035.005
Straatmeubilair	Speeltoestellen - kunststof	035.010
Straatmeubilair	Inkoop en reparatie van Speeltoestellen – kunststof: bij meer dan 25% kunststof bestaat dit voor meer dan 50% uit gerecycled kunststofonderdelen voorzien van markering	035.016
Wegen	Duurzaamheidseis voor een fietspad van gestort beton	036.029
Wegen	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren stelbeton	036.030
Wegen	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonstraatstenen	036.031
Wegen	Duurzaamheidseis voor betontegels	036.032
Wegen	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren grasbetontegels	036.033
Wegen	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren industrieplaten	036.034
Wegen	Duurzaamheidseis voor nieuw te leveren betonbanden	036.035
Wegen	Maximale milieukosten asfaltdeklaag	036.037
Wegen	Maximale milieukosten asfalt tussen- en onderlaag	036.038
Wegen	Beheer- en onderhoudsplan	036.005

Gemalen	Energierendement van systeem	037.001
Gemalen	Energierendement van systeemdelen	037.003
Gemalen	Smeeroliën en hydraulische vloeistoffen	037.004
Waterzuiveringsinstallaties en slibbehandeling	Ecotoxiciteit chemicaliën	038.001
Mobiele werktuigen uitbesteding	Emissie-eisen mobiele dieselwerktuigen met variabel toerental	040.001
Mobiele werktuigen uitbesteding	Training in het nieuwe draaien	040.004
Mobiele werktuigen uitbesteding	Onderhoud gebruikte mobiele werktuigen	040.007
Mobiele werktuigen uitbesteding	Minder milieubelastende smeerolie, hydraulische vloeistoffen	040.008
Mobiele werktuigen uitbesteding	Uitlaatemissies voertuigen	040.014
Mobiele werktuigen uitbesteding	Het nieuwe rijden	040.018
Verkeersregelinstallaties	Diminrichting in regeltoestel	041.001
Verkeersregelinstallaties	Energiezuinige lichtbronnen	041.002
Verkeersregelinstallaties	Energiezuinige lampen voor scheepvaartseinen	041.004
Verkeersregelinstallaties	Levenscycluskosten	041.012
Verkeersregelinstallaties	Minimale levensduur en garantie	041.014
Groenvoorzieningen	Verwerven van bloembollen	043.002
Groenvoorzieningen	Boomkwekerijproducten van een genetische kwaliteit (buitenstedelijk)	043.004
Groenvoorzieningen	Meststoffen en bodemverbeteraars bij aanleg en onderhoud van openbaar groen (incl. sport- en speelvelden)	043.006
Groenvoorzieningen	Ongewenste kruiden, ziekten en plagen (excl. sport- en speelvelden)	043.007
Groenvoorzieningen	Duurzaam ontwerp groenvoorziening	043.009
Groenvoorzieningen	Eisen aan compost	043.017
Groenvoorzieningen	Geen invasieve exoten	043.018
Reiniging openbare ruimte	Verwijderen van graffiti met hogedrukwaterreiniger	044.001
Reiniging openbare ruimte	Minder milieu-impact onkruidbestrijding op verhardingen	044.006
Reiniging openbare ruimte	Verminderen van PM10 straatstof	044.013
Reiniging openbare ruimte	Milieukeur voor buitenschoonmaakmiddelen	044.014
Reiniging openbare ruimte	Ondergrondse containerbak	044.015
Vaartuigen	Afvalwater	045.001
Vaartuigen	Minder milieubelastende smeerolie, hydraulische vloeistoffen	045.002
Vaartuigen	Uitlaatemissies	045.003
Vaartuigen	Energieverbruik aan het vaartuig	045.005
Vaartuigen	Duurzame energiedragers	045.016